

Wafka ar peefufcham par pafli:
Ur Weeflum: par gadu 2 rbl. 35 kop.
Ur Weeflum: par gadu 1 " 80 "
Ur Weeflum: par 1/2 gadu 1 " 25 "
Ur Weeflum: par 1/4 gadu " 85 "

Wafka bej peefufcham Riga:
Ur Weeflum: par gadu 1 rbl. 75 kop.
Ur Weeflum: par gadu 1 " " "
Ur Weeflum: par 1/2 gadu " 90 "
Ur Weeflum: par 1/4 gadu " 55 "

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teel ifoots feftdeenam no pflm. 10 fahlot.

Wafka par fludinafhamu: par weenas flajas flakfu (Pettit)-rindu, jeb to weeta, lo taba rindu esem, mafka 8 lap.

Wafka un elpewija Riga, Ernst Plates bilfu - un grammatu-brufatawa un buru-leeuwde pee Wetera hafniga.

29. gada gabjums. - Mahjas Weefis ifnahk weenreis pa nedeku.

No. 41.

Septdeen, 6. oktobri

1884.

Mahjas Weefis ar Weeflum war pafstellet un fludinafhamus nobot Riga, pee Wetera hafniga. Weef tam „Mahjas Weefis“ war weel pafstellet bej dawf peenemfchanaf meetahm Peterburgas un Jelgawas Ur-Riga un Sarlanbaugawa, weel jitas pilfchitas, ka: **Jehfo:** Grabwel un Peterfon l. bobis; **Walmeera:** G. O. Trey l. bobis; **Wafka:** M. Rutloff un Paulin l. bobis; **Kujene:** J. Alfne l. gram.-bobis; **Limbaschis:** D. Ulder l. bobis; **Jelgawa:** S. Allunan un Wefhorn l. gram.-bobis; **Wafka:** J. Weemann l. gram.-bobis; **Kuldiga:** Wefhorn l. gram.-bobis; **Wentopili:** M. Ries l. gram.-bobis; **Keepaja:** Ulfon l. gram.-bobis; **Zaunfelgawa:** A. Schwabe l. gram.-bobis; **Tukuma:** Baumann l. gram.-bobis; **Talsis:** G. Low l. gram.-bobis un bibliotek un Wolontifchewi l. grammatu-bobis; **Kandawa:** Jaegermann lga weefniga; **Sabile:** Winter lga weefniga. Tab weel „Mahjas Weefis“ war apstellet pee faween zeen. draufdes mahjtajeem, flolotajeem un pagafsa flitwiceem, furus mihli luhdja, tabdas apstelleschanaf laipni peenem.

Rahdas personas no meefas foda atfwabinatas.

Dafchds atgabijums, ka finams, weel top leetots meefas fods. Kur un kad tas war notit, par to fchoreif nerunafim; par to mehs ari jaw zitahm reifahm efam runajufchi. Wet gari leelafhs wajadfigs ufrahbit, lahbas personas pehz pafstahwofcham flumeem no meefas foda atfwabinatas, jo fchai finā dafchlahrt weel atgadahs nefinafchana un maldifchana.

Ufflaitidami fchiras, lahbas no meefas foda atfwabinatas, mehs peeminefim til tahs, furas pee mums, Baltijas gubernas, atgadahs, un iflaidifim dafchahs ne-atrodahs fchiras.

No meefas foda atfwabinatas fchahdas personas:

- 1) Wifas feeweetes, pee lahbas lahrtas tahs ari nepeederetu.
- 2) Muifchneeki (titpat dflimtmuifchneeki, ka perfonifki muifchneeki), laut tee ari buhtu ahf-jemneeki.
- 3) Garidifneeki (titpat Greeku tizigee, ka ari katolu un proteftanti tizigee un winu behrni).
- 4) Goda pilfoni (titpat dflimtee ka perfoniflee).
- 5) Tirgotaji no abahm gilbehm. Te japeefihme, ka par tirgotaju teel eerandifis latrs, kas ifnehmis pirmas waj otras gilbes fihmes, weenalga, pee furas lahrtas tas zitadi peeder. Par peem. zifdrifhs lahda pee femneeku pagafsa peerakfita perfona tirgo pehz gilbes fihmes, wina peeder pee no meefas foda fwababahm fchirahm; bet zifdrifhs wina atfal ifstahjafs no tirgotaju pulka, t. i. nemafka wairs gilbes nobodfms, wina atfal pafaudē mineto preefchteejibu. Tomehr par tahdu nofeegumu waj pahfchahpumu, kas no fchihis personas padarifs tai laita, kad wina peederejufe pee tirgotajeem, meefas fods newar tift fpreests, laut ari fpreedums ifnahktu tahda laita, kad noteefajais wairs nepeeder pee tirgotajeem. Pee tirgotajeem teel flaititi ari winu familijas lozekli, kas ar wineem kopā eerakfiti winu tirdfneezibas fihme.
- 6) Wifis no galwas naudas matfataju fchiras (oflada) ifflehtee jeb efemti un ta faultee literati (wihri, kas bijufchi angftflosas).
- 7) Wifis, kas pabeigufchi mahjibas kursu aprinka flodas, lauffainneezibas flodas, waj ari gimnafiju trifs apafschajas klafes (ta ka tikufchi

parhzelli zeturtaja) un par to dabujufchi peenahlofchus atefstatis. Saprotams, ka tapat no meefas foda fwabadi ari wifis tee, kas bijufchi weel angftalās flodas. Pee tahdahm flolahm peeder ari Tehrpatas weterinarifkola.

8) Personaf, kas pehz ekfama dabujufchahs atefstatis, pehz fureem tee peeder pee ziwil-eerehdnu pirmas fchiras.

9) Semes mehrneeki, kas pabeigufchi mahjibu lahda femes mehrneeku floda un par to dabujufchi atefstati.

10) Zuhfokolu audfseki, kas zaur ekfamenu dabujufchi fchihpera waj fuhremana fchiru.

11) Lauffkolotaji. Wini patur fcho teefibu ari tad, kad wairs ne-atrodahs amata.

12) Wifis femneeku lahrtas peederigi, kas pehz eezelfchanaf atrodahs lahda pagafsa amata. Pee fcheem teel peeflaititi ari basujas pehrminderi un mefcha fargi. Ugral par to pafstahweja fchahbifchanafhs, waj fchihis personas ari uf wifu muifchu atfwabinatas no meefas foda, jeb waj til preefch fawa amata laita; bet wehlati fenata ifflaidrojumi nofazijufchi, ka fchi atfwabinafchana fpehla til preefch ta laita, fura minetas personas atrodahs amata, pee tam preefch wineem tapat ka pee tirgotajeem pafstahw tas pats nofazijums, ka par tahdeem nofeegumeem waj pahfchahpumeem, kas padarifs tai laita, kad apwainotais atradahs amata, meefas fods newar tift fpreests, laut ari fpreedums ifnahktu tad, kad noteefajais wairs naw amata. Wet ja amata wihrs ifpelnijees deenafsa fubraba mefahu, waj winam iffajita Wifangftata labpafifchana, tad wifch uf wifu muifchu fwabads no meefas foda.

13) Wirgeri jeb pilfoni (wifmane). Pee fcheem nepeeder tee, kas pilfchitas peerakfiti pee deenafstneeku waj ftrahdneeku ofladeem. Wet ja birgereem par nofeegumu teel fpreests fods, kas faweenots ar teefibu atnemfcham, un pee tam wifmafal ir eeflehgifchana pahrmahjibas namā (смнрительный домъ), tad wineem war fpreest ari meefas fodu. Tas pats nofazijums fpehla ari preefch teem, kas zaur pagafsa amateem fwabadi no meefas foda.

14) Krona femneeki, kas no Domenu miniftrijas dabujufchi ufteifchanaf rafktu. Ja teem buhtu fpreefchams meefas fods, tad pirmo reifi to nespreefch, bet tai weeta atnem ufteifchanaf

rafktu. Ja wehlat par jaumu nofeegumu nahktos fpreest tam meefas fodu, tad tas war notit.

15) Wifis, kas kara-deenafsa ifpelnijufchahs fwababibu no meefas foda, par peem. tee, kas dabujufchi Zorga goda fihmi, waj ufdeenejufchi lihfs teefbai, palikt par wifneeku, laut ari tee atfazijufchahs no fchihis teefibas. Ziti atlaifsi falbati war dabut meefas fodu, bet til par tahdeem nofeegumeem, par fureem fods faweenots ar teefibu atnemfcham, un kas pee tam wifmafal ir eeflehgifchana pahrmahjibas namā (смнрительный домъ).

16) Wifis, kas wifmafal 70 gabus wezi.

17) Teef, pee fureem flimibas deht nemar ifpildit meefas fodu. Tahdas flimibas ir: a) krichtamā flimiba; b) peeaufdis wehdera truhfums (Angewachfener Bruch); c) eefchfiki waj ahfzigi aneewifhmi; d) truhfums truhfif (angina pectoralis); e) afima jeb elpofchanaf gruhfums, kas zehlees no dafchadahm plaufchu flimibahm, no afins fplaufchanaf, no truhfchu uhdens fehrgas waj no fkreemela laula pahfleezigos faleefchanafhs; f) beefchi treelas atgabijumi waj gatawiba uf tahdeem. Saprotams, ka jautajumi, waj weena waj otra flimiba pateefi atrodahs, iffchirami til zaur peenahlofcham ahfsteem.

Semneeku fainneeki (nomneeki waj grunfifh-pafchneeki) Baltijas gubernas newar dabut meefas fodu pehz pagafsa teefas fpreedumeem.

Weifot japeemin, ka latrai teefai, kas fpreefch meefas fodu, ir peenahfums, pahfleezinatees, waj noteefajamai perfonai pehz winas teefibahm meefas fods war tift fpreests. Ja noteefajamais atfazjahs uf tahdeem apfalteem, kas atfwabina winu no meefas foda, tad teefas peenahfums ir, ifmeklet fchihis atfaulfchanafhs pateefibu, eelam fodu ifpilda (B. W.)

Politikas pahrfats.

Politika ari brijfcham noteefahs, ka wezeem wahreem fawa tafniba, proti „neflatees flahbargu fawa brahla azi.“ Scho lihdfibu ari waretu fajit no Angteem. Rahda Anglu awife teel iffajita pahrmefchana Wahjijai, ka tai efot lahdi 70,000 Dahnu par pawalfmeekeem. Schof Dahnus Wahjija raugot apfpeest. Uf tam lahda Wahjijas awife atbild, ka Anglijai, eelam wina fawus pahrmefcham iffalot Wahjijai Dahnu

apfpeefchanaf deht, wajadsetu pirmis eewehtrot tos 7 milionus Jhrus, kas ari deefgan teelot no Angteem fpaiditi. Tahlat mineta Wahju lapa fafa, ka tas no Anglu awifes ne-efot pareifi, ka ta eemafjotees jitas walfis darifchanaf. Wahju awifes to nefad naw darifufchahs, ka winas par peemehru buhtu pahrfpreedufchahs Anglu iftufchanaf pret Jhream.

Ka dafchahs awifes dabujufchahs dhredet, tad Wahjijas waldba ar Anglu waldbihu farunafufchahs par andeles buhfchanafhm Leela oleana un par koloniju eetaififcham no Wahju pufes. Sarunas wifpirms greefufchahs uf Jaun-Gwineju. Schihis farunas abahm waldbiham bijufchahs draufsigas, ta tab geram, ka wifis tiks norumats abahm walftim pa prahtam.

Par Belgiju runajot japeemin, ka tur politifas partijahm tagad ir flupra fazenfchanafhs. Ka finams, tad Belgija fawā ftraxpā zihnafs diwas politifas partijas, proti ultramontanu partija un brijfwhprahfigo partija. No abahm partijahm ir ultramontanu partijai wairaf rihjibas un lahrtibas.

Belgija pafandejufe fawu pafifhtamo politifas wihru Alfonsu Wandepereboomu, kas fchihis deenas nomira. Wifch bija no 1861. lihfs 1868. gadam eefchleetu miniftris. No 1876. gada fahlot wifch atfahpafs no wifem politifas darbeem; wifch fawu laifu tab pawabija ar fawas tehnu walodas un fawas tehwijas wehfures ifpehtifcham.

No Sudanes nahf finas, ka generalis Gordons, kas ar 6000 faldateem, 9 twaifoneem un 34 laiwahm no Werberas pahrnahjis uf Kartumu, tagad atrodahs Senaras, fur wifch dumpineelus aplawo un nobofchanaf peefhen. Wifis Niles upef gabals no Werberes lihfs Senarai ir wina rotas. Omanis Digna ir no Suafimas apfehgerefchanaf atfazijees un tagad ifdara laupifchanaf karu pee tahm zitim, kas turahs pee Angteem. Wifligam praweetim Mahjijam tagad deefgan darba, lai waretu atkriufchos dabut fawā warā.

Cefchfemes finas.

Zaur Wifangftata Ufafu, kas 30. maja 1884 laifis waldfcham fenatam, fchogog janem 224,000 rekrutu, no fureem Wifdemei jadob 3201 wihrs. Wifdemes gubernas karalauftibas komifija mineto flaitli fcha ifdalijufe uf latra kantona:

Zimfes flipendijas un peeminekla leeta.

Neween „Walfs“ redakzijai, bet ari wifem, kas ruhpejahs par naudas laififcham preefch Zimfes flipendijas un peeminekla, nahza wajajumi preefchā par to, preefch lam flipendija teel dibinata, kas to pahrwaldihis un ifdalihis, kas zels peeminekli, fur zels peeminekli un lahds tas buhs? Vai nu par fcheem jautajumeem buhtu flaidriba, tad nu gribam pafneegt to prototoka lauwifhu tulfojumu, kas tita ufneemts 20. oktobri 1881. gada un dob atbilbi uf mine-teem wajajumeem.

Protokols flan fchahbi:

Tuhlit pehz seminaru direktora Zimfes nahwes dafchi no wina draungeem un audfneem bija fahfufchi apfpreest, waj nepeeklahtos godat tahdu wihru ka Zimfi, lam tildawf nopelnu, peemina ar lahdu labdarigu dibinajumu. Lihdf ar fcho jautajumu bija lilkts uf deenas lahrtibas weel otrs: pahf monumenta ufzefcham uf Zimfes lapa.

Vai tuwal apfpreestu augfchajos jautajums, fapulzejahs nelaika draugi un bijufchi audfseki, kas bij atnahfufchi uf behrehm, weel behru deenā Walfas Muffes beedribas fahle.

Uf nelaika wezako audfseku widus pazehlahs Wurneeku draufdes flolotajs Kattina lgs, un atgabhinajis fapulzei, kas bij apmekleta no lah-dahm 80 perfonahm, nelaika nopelnus, zehla preefchā diwas preefchlitumus, un proti:

- 1) ufzelt uf lapa monumentu, un
  - 2) dibinat lahdu kapitalu labdarigam noluhfam fem nofaukuma „Zimfes kapital“.
- Celam fahfa apfpreest Kattina preefchlitumus, no dafchahm pufehm tifa iffajita wehlefchanafhs,

eezelt preefchneeku un rafktu wedeju, un tifa eezelti: brugu lgs barons fon Joelferfahms — par preefchneeku, un flodas preefchneeks Schwede if Walmeeras — par rafktu wedeju.

Kad fchee abi lungi bij ifteikufchi ka peenem amatus, tad preefchneela fungs atlahja fpreefcham pahf Kattina lga pirmo preefchlitumu, proti lapa-monumenta zefcham. Pirms nahza iffchirams jautajums: waj pee fcha monumenta zefchanaf lai peedalahs nelaika audfseku ween, jeb waj atfants peedafitees ari ziteem?

Laut gan no wairaf pufehm eeteiza audfseku weem pafchu peedafifchanaf, tad tomehr fapulzeto wairatums halfoja preefch konfulenta Webera lga preefchlituma, pehz fura ja-atwehl wifai femei peedafitees pee lapa-peeminekla zefchanaf Zimsem. Pehz tam tifa pahrrunats jautajums, lahds lai buhtu zelamais monuments? Aci fcha jautajuma deht fapulze waldbija diwe-jadas domas, fahfahwofchahs eefch tam, ka weena dafa wehlejahs leelu granita kufstu, bet otra lahdu zitadu leelu un zeenigu lapa-monumentu. Pehz garafas debates gabja pee nobalfofchanaf, kas ifrahbija, ka 30 no flahfchofcham wehlahs kufstu un 47 lahdu zitadu leelu monumentu.

Pehz fchahda halfofchanaf ifnahktuma preefch-neela lgs aifrahbija uf to, ka fapulzei fchim brijfcham nebuhfchot eefpehjam, nofpreest galigi par monumenta formu, jo fchai leeta efot ja-eewehtro, lo wehlahs nelaika familija, pee furas ari buhtu ja-apflaufchanafhs, waj nelaihis naw pahf fawu lapa peeminekli lo nowehlejis.

Fapulze atfina fchihis domas par pareifahm un luhdja preefchneela lgu, lai wifch tapehz apjautatos pee nelaika palafpalizejeem, bet lai

wifch pee tam ari daritu finamu, ka fapulzeteer ne lahpraht rebsetu fawu fpreedumu pahrgrofam un ka wini atfahptos no fawa fpreeduma ifpildifchanaf tifa tab, ja nelaihis teefcham buhtu wehlejees kufstu.

Schim jautajumam iffchirtam, nahza pa rindai ka tuwalais apfpreefchamais preefchmets komitejas eezelfchana. Cand. A. Blau lgs if Peterburgas proponeja eezelt diwas komitejas, no kurahm lai ufzietu weenai naudas laififcham un otrai monumentu ifwehlefcham. Tam pretim konfulents Webera lgs lita preefchā, ifwehlet ta preefch lapa peeminekla, ka preefch flipendiju kapitala tifa weenu pafchu komiteju, bet fchai ufdot, pee teknifu jautajumu iffchirfchanaf fkoopet leetas praftejus.

Nobalfojot, Webera lga preefchlitums tifa peenemts ar leelu majoriteti. Noleekot komitejas lozekli flaitu, fapulze weenajahs uf tam, eezelt if if latra brugu teefas aprinka un if Rigas un Walfas pilfchahm pa weenam lozeklim. Pehz tam wehlejot tifa eezelti: 1) Preefch Walfas pilfchitas — brugu fungs barons fon Joelferfahm; 2) preefch Rigas pilfchitas — konfulents A. Webera fungs; 3) preefch Walfas brugu teefas aprinka — direktors A. Zefrauda lgs; 4) preefch Walmeeras brugu teefas aprinka — flodas preefchneeks Schwedes fungs; 5) preefch Zefhu brugu teefas aprinka — arendators Sedmanna fungs Zeeapas muifcha; 6) preefch Rigas brugu teefas aprinka — mahjitajs Neulanda lgs Peterupe; 7) preefch Bernawas brugu teefas aprinka — elementar flolotajs Ruus'a lgs Bernawa; 8) preefch Wilandes brugu teefas aprinka — draufdes flolotajs Selemanna fungs Seemetē;

9) preefch Terbatas brugu teefas aprinka — redaktors A. Grentfaina fungs Terbatā, un 10) preefch Werowas brugu teefas aprinka — pagafsa flitweweris Sperlinga lgs eefch Linamaggi.

Pehz notifufcham komitejas lozekli zefchanafhm no wairaf pufehm tifa proponets, tuhlit fahfahbit ufzainajumu uf naudas laififcham, kas ahtra laita buhtu nodrufajams wifds Wahju, Latweefchu un Jgaumu laifrafkifs. Wet ta ka pret fcho preefchlitumu konfulents Webera lgs zehla eerumu, ka offizielu ufzainajumu warot if-paufst tifa tab, kad no waldbias dabuta uf tam atkanja, tad fapulze nofpreeda, fchim brijfcham nefahfahbit un ne-ifpaufst ufzainajuma, un luhgt preefchneela lgu, lai wifch ruhpetos ifgahdat no gubernatora lga konfelfiju, lo preefchneela lgs laipni apfolija. Lihdf ar to fapulze luhdja komiteju, pa laifam zaur laifrafkifem finot pahf faween darbeem.

Spreefcham pahf otro preefchmetu, proti Zimfes kapitala dibinafcham, eewadija Kattina fungs if Wurneekem, zelams fapulzei preefchā jautajumu: Waj lai dibinama kapitala rentes tiftu ifleetas weenigi truhjigeem draufdes flolotaju seminaru flolneekem par labu, jeb waj ar tahm waretu pabalfit ari zitu flolu truhjigus flolneelus.

Schai leeta wifpirms cand. A. Blau lgs nowahdija uf tam, ka efot jagenfchahs paplafchinat muhfu draufdes flolu mahjibas programmu, ka tas jaw ifdarifs Wez - Weebalgā, un ka tapehz efot jagahda, ka pee tahdahm paplafchinatafhm draufdes flolahm ftrahdatu flolotaji, kas haubijufchi finibas un paidagogija angftalu mahjibu

	veeraktii:	veeraktii:
Rigas aprinki 1.	lantona no 892	jadob 253
2.	" 525	" 149
3.	" 367	" 104
4.	" 321	" 94
Walmereas aprinki 1.	" 360	" 102
2.	" 435	" 124
3.	" 296	" 83
Zehsu aprinki 1.	" 443	" 126
2.	" 367	" 104
3.	" 269	" 76
4.	" 350	" 100
Walfas aprinki 1.	" 322	" 91
2.	" 247	" 69
3.	" 329	" 94
4.	" 392	" 111
Wewawas aprinki 1.	" 357	" 102
2.	" 312	" 88
3.	" 247	" 69
Terbatas aprinki 1.	" 545	" 155
2.	" 612	" 174
3.	" 285	" 80
4.	" 417	" 119
Wewawas aprinki 1.	" 446	" 127
2.	" 247	" 69
3.	" 263	" 74
Wilandes aprinki 1.	" 374	" 106
2.	" 396	" 113
3.	" 322	" 91
Wewenurgas aprinki 1.	" 543	" 154

kopā 29 11291 3201

Widemes mahitaju 50. finode. Awises jaw ir sinojuschas, la Widemes mahitaji uš fawu 50. finodi bija fawehstii uš Zehrbatu no 12. lihdi 18. septembrim. — Zehrbatā jaw Sweedru kehniņu laidās kahdas Lutera tizibas finodes ir noturētas. Bet no ta laika, kad Kreewu Keisari waldischānu pahr Widemē ir usnehmuschē, no finodehū Widemē ilgū laiku nēla nēdribeja. Nēbija bāsnizās lituma, pehž kura finodes turet. Tahdu litumu pirmās atkal isdewa Keisars Mikolajs. Pehž ta lituma inahstichānas Widemes mahitaji pirmo reisi fapulzejahs uš finodi 1834. g. Walfā. Ari tahs žitās finodes wifās ir turetās. kahdā no tahm masajahm pilsehtahm pa femes widu, waj Walfā, waj Walmereā, waj Wilandē. Uš Zehrbatu finode nēlad wehl nēbija fa-aižmata. Šchai reišā 50. finodei nu ta weeta bija isredheta, kur mahitaji jaunelku gadās uš amatu bija fagatawojuschēes. No malu malahm tad nu ari tur bija salahstuschēes — deesgan leels flaitis no Widemes, kahdi 110, bet ari leels flaitis weesu no Kurfemes, Zgaurijās, Sahmu falas un Pinnu femes, Peterburgas, Gēsch-Kreewijas un Poku femes, pawifam kahdi 75. Wifē pirmo reiš kopā fapulzejahs 12. septembri no rihpa uniwersitētes leelajā fahle (aulā). Tur Widemes generalsuperintendents uš finodi fanahstuschēes mahitajus un weesus apfweizinjaja, un tee weest, las no žitahm fapulzehm waj eestahdehm bija atfuhititi, atbildeja atkal ar fweizinjāchanas runu un nodēwa laimes wehleschanas rāstus generalsuperintendenta rōfās. Tahdas apfweizinjāchanas, wahredās un rāstids, bija no uniwersitētes rektora, no Widemes riteršafstes, no Zehrbatas pilsehtas waldes, no uniwersitētes teologifahs fahultētes jēb nobalās, no Peterburgas generalkonsistorijas, no Kurfemes, Zgaurijās, Sahmu falas, Pinnu un Poku femes, Rigas un Kēpweles finodehm, no Mastawas konsistorijas, no Rigas pilsehtas waldes, no Lat-

weeschu draugu beedribas, no Wilandes un žitahm Widemes draudsehū. No uniwersitētes wifē gahja Jahna bāsnizā uš deewatālpohschānu. Pehž tahs ari wehl deewatālpohschānu notureja Zgauru Marijas bāsnizā. Pa tahm žitahm deenahm ari tāpat tureja bihbeles stundas Wahju un Zgauru bāsnizās. Swehtideen, 16. septembri, ari Latweeschu deewatālpohschāna bija Jahna bāsnizā, un wehl jaunū Zgauru sw. Petera bāsnizū eeswehtija. Sinodes fapulzes, to 13., 14., 15., 17. un 18. septembri tureja, til leelā mahitaju pulkā bija daudis lo klausitēes un jaunus padomus fanemt. Tur apspreda pahr tizibas stiprināschānu draudsehū un pahr deewatālpohschānas isglibtoschānu bāsnizās, pahr garigu dseemū pahrlabohschānu un stolas mahitaju weizinjāschānu; fanehma finās pahr palihdibās beedribas un mifiones darbeem, pahr kurlmehmo un neredhigo skoloschānu, pahr pehrngada Lutera krahjumu, kura 163 tuhft. rublu fanahstuschē, kuru intreses il gadus tiks isleetatas tur, kur atfihst wisleelato truhlumū bāsnizās buhščanā, pahr naudas krahjumu no Widemes riteršafstes un mahitajēem, las pē-audhīs lihdi 20 tuhft. rublu, ar to nodomu, palihdset tahdās weetas, kur leelas draudhes ir schēramas uš diwahm, pahr nabagu kopschānu draudhes, un pahr paschu mahitaju atraitu un bahrinu, waj wezuma apgahdashānas kafehm. Wifē ari klausijahs ar leelu usmanību tahs istahstichānas pahr wifahm pagahstuschānu Widemes finodehm, lo prahweits kaehlerandis un daschi žiti mahitaji laišja preeščā. Pawifam til daudis istrahdahjumu un preeščahitumu bija fagatawots, la šchai reišā wifus newareja nei islast, nei apspreed. — Bet tas bija redhams no wifās leelās fapulzes, la Lutera draudhes stahm gruntetas uš fahdras tizibas un fwehtas mihlestibas pamateem, un tapehž wifās tahs deenas tifa pawaditas tahdā garā, la profesors Dettingens pirmā finodes deewatālpohschānā, isprediti fahidams pahr 100. Dahwida dseemū, uš to bija pawifubinjās: „Gawilejeet tam Kungam, jo tas kungs ir Deews un mehš ešam wina fahdis!“ (L. A.)

Par nēlahstibahm, las jageesch uš pafehm dsh-wojofschānu personahm, deht lawelkeem pēe pafu pahrmahinichānas, „B. W.“ un ari žiti laikrahtii daudis ir runajuschē un spreeduschē, bet tas wifās, la rahdāh, ir palizis bē ewehrofochanas. Kahds Gr. lgs Riga, uš pafē dshwodams, isgahstuschā 1883. gada augustā mehnesi eedewis fawu pafē un naudū fawa pagasta wezalam ar luhgumu, pēesuhitū winam jaunū pafē uš 1884. gadu, bet — pa-ēet 1883. gads, pa-ēet pirmās pusgads schint ganā, no pafes ne wehtis; Gr. nu rāhta wehtules pehž wehtulehm pēe schēligas pagasta waldbas. Tē uš reiši, par leelu apschēlofchānu, tam atfuhita pafē — pēe lohda wihmuschneeka, ar lihdihrāktu, Gr. kungam pafē ne agrati idot, la kad buhs nomahfajis rāstā mineto rehlinu jēb paradu. Bet kad Gr. kuru gadu, tapat ari schini, aishween pilnigi nomahfajis fawas nodofschānas, tad wifsch, sinams, ne-afina scho paradu, bet ari, sinams, nedabuja pafes. Tagad pagasta wezalais jan jaw fahlot pamafinam atzerelees, la no Gr. naudū fanehmis, bet laitam wehl pa-ēes lahs laiks, kamehr buhs pilnigi atminejees. Domehr nu ir žeriba, la Gr. reiši dabuhs fawu pafē, kad ari tilai pehž gada no tezeščānas. Tā nu Gr. nodshwojis Riga weseļu gadu bē pafes, un pats brihnahs, lamdeht pa-

gasta walde naw issudinajuse laikrahtids winu par blandoni. Gr., par laimi, zaur pafes gahdichānu naw zehstichāhs nēlahdas fibeles, bet lo lai tahds buhtu darjās, las bē pafes neteel turet waj karam, deenāstū meklejot, pafē jarahda. Schahds bēbhigds apstahkds nesen atradahs kahda deenāstureje. Wina 23. augustā sch. g. nofuhitija pafē ar 2 rbl. preeščahm pahrmahinichānas uš Olnistes meestinu Kownas gubernā, kur wina pēerāhtita. Pa tam wina bij atstahjuse lihdiščhino deenāstū, bet bē pafes buhdama, newareja dabūt jaunās weetas. Wina reisu reishahm no-ēet uš pafē lantori, waj pafē jaw naw atfuhitā, bet la naw tā naw. Tā 27. septembri atkal weltigi nogahjuse uš pafē, ta fahle raudat un projam eedama uš trepehm pakriht krampjos bē famanas. Par laimi gahdijahs schini brēhdi te buht dakterim N. lgam, las pehž ilgaeeem publineem nelaimigo atdshwinajaja. Pēe famanas nahfufe, ta isfahija, la diwi deenas ne-ēfot nēla baidijusi; radneeku nēlahdu Riga ne-ēfot, deedelet launs un bē pafes deenāstū newarot dabūt. Kad pē-ēhduschē fahls fapraht isfahstuschē! (B. W.)

Lugahschu skolotājs Nurmits nupat Heinrichsdorfā (Rihpa-Bruhhijā) nobeidhīs kureju bishkopibā pēe flawenā skolotaja un bishkopija Kamija, tā la nu mums wifēs, las bishkopibā warehs pafneegt pamatigas un derigas mahzibas. Zerehm, la Nurmita kungs schai sinā laidihs kahdus sinojumus. (B. W.)

No Pawafaras-Branta zeema pagasta (pēe Slokas) „B. W.“ dabujis schahdu sinojumu: Wifās jaw atkal pēenahzīs, kur jaunā audse jaraida skolā, jo winās wafaras brifwofāhs ir nobeidhees. Gan wifds Baltijas pagastds uš tam fagatawojāhs, til muhshu pagastis nedara to, jo winam truhstī — stolas. Gads 20 atpaka Slokas draudsei bija fawa draudhes stola, las Slokas meestina atradahs un kura mahzibas pafneeda, la wifās ta laika skolās, mahtes walodā. Bet schihš stolas sen wafes naw. Agralais draudhes mahzitajis, Wierhuff lgs, bij atradis par derigatu, to isuhžinat un winās weeta eestāht 4 masas pag. stolas. (Gan toreisejs stolu preeščhneeks Pahlmann kungs un krona Slokas pagasta wezalais K. Ramberg lgs tam bij pretuojuschēes, proponedami 2-klahigu draudhes stolu, bet wifē bijis wēlti). Weena no schihm jaunahm nahza ari muhshu pagastam par labu; bet gadus 4 atpaka wina jaw fahla atkal nobeigt fawu darbofchānos un schai gadā to pagalam nobeidfa. — Pehž dibināschānas statuteem scho stolu wafadseja ušturet trim fabeedribahm: 1) Pawafaras muishchaj, kura uš muhshigeeem laikeem, la tas statuds sihmetis, pēenahzjāhs dot il gadus no muishchās eeahlumeeem preeščh stolas ušturefchānas 100 rbl. dr.; 2) krona Slokas Bahschzeemam (10 faimneekem) 20 rbl. f. un 3) Pawafaras-Branta zeema pagastam, las no fawas pufes galwoja par 50 rbl. f. un 4) kubitāsim mallas, la ari uštaifija stolas ehlu uš muishchās dhimtlunga dahmatās grunts (1 puhriweta leela). Pawafaras muishchā — ja nemalbos — 1879. gada nahza sem ahmura, un D. v. Loewis kungs wairakfolifchānā to nu bij eegumees par ipahschumu. Žannais muishchneeks leedfahs un ari wafes nemahfaja statuds noteiktos 100 rbl. stolas ušturefchānā, atfahndamees, la statuti ne-ēfot no pēederigas tejas korobeti, lai gan tos paraktiijuschē agralais muishchās ipahschneeks un pagastu preeščhneeki, la ari weetigā un wif-

stolu waldes. Bahschzeems ari atkrita no fawem 20 rbl. f., un Pawafaras-Branta zeema pagastis nu palika ar fawu datu weens pats. Sinams, sem schahdeem apstahkeem stola newareja wafes ilgati pafstahwet un tai wafadseja beigtees. — Bet las nu wainigs, la stolu statuti naw korobeti; waj stolu walde — wadone, waj pagastis — waditajis, waj legata dahwinatais? Pehž manās pahrlēgināschānās waina buhs meklejama pēe toreisejās, la ari pēe tagadejās weetigās stolu waldes, kura bij un ir ishtēnā leetas wadone un pahrstahjeja un, žil man sinams, tad toreisejs stolu preeščhneeks — Pohlmann lga pehžnahzejs — bij alurat teesu leetu finatais; winai par to bij finat un gahdat, la lai statuteem netruhstu „uš muhshigeeem laikeem“ spēhka. Kad minatais legats teefcham nēbij ingrofoets uš Pawafaras muishchu, tad stolu walde bija jagreefchāhs pēe bagatā dahwinataja barona Lievena mantineekem, wina brahla dehleem, lai tee is bagatā mantojuma gahdatu par fawa onkula karstahs wehleschānās pēepidichānu. — Tagad zaur tahdu stolas waldes laifumu mums pē-nahstuschās leelu leelās bēhdās, jo mehš nēmah nesinam, kur lai nu fuhām fawis behrmus skolā, un pehž lituma wini tal ir fahfah, mafalais 3 seemas. Turigalee warehs nofuhit uš Stolu Wahju skolās, bet kur nabagalee fawejus lai waida? Ruhdits.

Uš Wafahschu draudhes. No tureenās par rudens rāschu un furgu fahdshahm „B. S.“ dabujis schahdu sinu: Wifā wafara beids fawu gaitu un winās weetu eemem rudens un ari wifē fahdis preezajāhs uš rudens bagatibū. War ari preezatees, jo ešam ar ildeenifchū pahritiku fwehtiti. Sinams tee fwehtiti, las strahdahuschē, un paldees Deewam, wifpahreigi nemot, muhshu lautini ushigtiji strahdā, jo tē Gaujas leja smiltis bēf ruhpehm nēlahdas rōfēs neefēe. Bet, lai gan žitadi waretu buht meerā, ari tē tas melnais fawu sehlu tumšā isfahijis, muhshu tautas hweeschu tihrumā, proti fahli ipahschē Memberga galu pafstahwigi baida un apmekle. Naw neweena nēbela, kur pehž kahdām fahdshahm nēmekle, jēb nēdribe: tur un tur fahli isfahuzeti. Slawenais fahlis, Gidīs, Zurtas wezalais komijs un ta beedris tē ushigtiji fahdā, un ne tē fogot ween trofshis teel, bet to wehl zaur to pawairo, la žitur fahgās leetas tē zauri fahpē un kati plahschajds mehchds usglabā. Waudis runā stipri, la — keneeschds ešot daschi faimneeki, las fahgus pēetura un ari pafchē fog, tur ari mehchā kahds kales, las fahgās leetas un fahgus flehpojot, pahrlatot ratus un žitas leetas, lai nepafihit; tur ari Gidīs arweemu pēeturotees. Muishchā kahds B. ar kiplu bahrsdu ari Zurtas kompanijā pēederigs, isfahdis Doflam furgu, nobewis apfahrt flejodamam B. preeščh aifweščānas un schis Riga nobewis Gidim preeščh pahrdofschānas; tas par 30 rbl. pahrdewis un katris 10 rublu dobujušchi. Pēe B. mahjahm Engeleeschē nodshinuschē pehdās, bet nepeerahdija. Ari kahds Nurmits schahdus weesus pēeturot, un kad prafa: las tas ir? tad tas atteiz: tas ir māns schwah-gars, un tā tam tihri schwahgari ween atrodahs. Ras wifū tē war usflaitit un lo tas ari lihdschē, es tē tilai wifpahrigas publikas wehribū grēbejis eekufinat. Bet tē fog ari gowis un aitas. Tā nupat preeščhshēdetajam Saldau faimneekam no laipitās deenas laika 16 aitas no ganibahm. Laikam is pateizibas, la tahdus tē zēsch. Aitas

ne la seminaras to spēhž fneegt. Tapehž beretu pehž wina domahm isleetat fcha kapitāla rentes tahdeem skolotajēem par labu, las, seminaras kuru ar labahm selmehm beiguschi, grib eeguht dshlaku finistu un paidagogifku isglibitū waj nu Wifnes, waj ari žitā tahdā augstākā paidagogifkā institūtā. Tam pēri preeščhneeka lgs it ipahschē pēemineja, la nelāhīs winam wairaf reises isteizis wehlepumos: wifsch (preeščhneeks) un žiti wifri, lam storp laudim pēekriteji, lai ruhpetos par to, la pēe seminarijas no tautas pahschās titu dibinatas stipendijas, jo daschs labs jaunelis ar tahm wislabatahm gara-dahwanahm newarot apmeklet seminaru, lihdselku truhlumū deht. Wifsch tapehž domajot, darot pehž nelāika prahta, kad tagad proponējot: lai fapulze eewehrotu nelāika Žimjes gribu, kaut gan winam ari nelās ne-ēfot pret eand. Wifsch preeščhlikumu. Tahdas pat domas isfahija ari Žilinski un Zehrauda lgi. Pehž toti dshwās debates, kura no wairaf pufehm lila ipahschu swaru uš tam, la rentes no dibinamā kapitāla lai nahstu weenigi seminarā aubfneem par labu titai tad, ja seminaras ari turpmat strahdatu nelāika garā — fapulze nospreda, dibinat uš Žimjes wahreda stipendiju kapitālu, no kura rentehm lai isleetotu weenu pufē par labu truhzigeem draudhes skolotaju seminarā stolineekem un otru pufē par labu tahdahm personahm, las pehž nobeigtā kureja seminarā grib fahneegt augstātu paidagogifku un finifku isglibitū uniwersitētes waj augstāds paidagogifkds institūtds.

Žit ilgi naudas laifschāna turpinama, pahr to preeščhneeka lgs zehla preeščhā schahdu preeščhlikumu: Laifschāna lai noteel weenā gadā, t. i.

wina lai beidsjāhs pehž weena gada, flaitot no tahs deenas, kad eesahktā; kapitāls tad jaleel weenu gadu uš augkeem; pehž tam tad fahfahhs stipendiju isdālichānai. Sapulze pēekrita preeščhneeka lga preeščhlikumam.

Uš seminarā skolotaja Semela lga preeščhlikumu fapulze pehž tam nospreda, lihgt lauku stolu wirswaldi (Oberlandfchulbehörde), lai ta usnemahs stipendiju kapitāla waldischānu. Pahr jantajumu, waj atfahht stipendiju isdālichānu weenigi lauku stolu wirswaldes finā, domas toti schēlchrahs. No wairaf pufehm lila swaru uš tam, la skolotajēem, zaur kuru inijatiwū dibināts „Žimjes kapitāls“, wajagot ari nemt dalību pēe isdālichānas. Lila preeščhā, lai aprinka (Sprengel) konferenzes eezeltu skolotaju weetneekus un la fchee tad lai kopā ar weenu lauku stolu wirswaldes lozelli un seminarā skolotajēem isdālitu stipendijas. Kaut gan schis preeščhlikums atrada keelu pēekrichānu un tifa ari no preeščhneeka lga eeteits, tad domehr pahr winu newareja nobahfot, jo isfahdijahs, la Zgauru dāfā wehl nēmah naw aprinka konferentschū, las lai eezeltu skolotaju weetneekus. Tā la Zgauru dāfā naw derigas wehletaju fapulzes, tad preeščhneeka lgs proponēja, atfahht scho jantajumu ne-iffchirtu. Schim preeščhlikumam fahweja pretim konsulenta Webera lga preeščhlikums, las, atfahzotees uš tam, la gaidama drihsa semstibas eewēschāna muhshu semē, la semstibai pēekriht gahdashāna par tautas skolahm un la tapehž, eewedot semstību, laulskolu wirswalde waj nu pawifam tiks atzelta, waj ari mafalais pawifam pahrgrofta — flaneja tā: ušigtet stipendiju isdālichānu, lihdi eewēbhīs semstību, laulskolu

wirswalde*). Nobahfot, Webera lga preeščhlikums tifa pēenemās ar leelu majoritēti. Pehž schihš nobahfchānas preeščhneeka lgs sehdsā fapulzi, pehž lam fapulze preeščhneeka kungam pateizjāhs, isfahndama winam „augstu laimi“.

Pehž beigtās sehdeščānas fapulzejahs lomitejas lozelli un eezehla par fawu preeščhneeku brugu kungu baronu J. Zoelersahmu Walfā.**) Tah eand. Wifsch lgs aifustinjaja jantajumu pahr nelāika biograhiju. Wehla laika deht pahr scho jantajumu newareja usfahht debates; bet weenojāhs uš tam, la buhtu nelāika, jaw tagad to nospreed pahr pilnigas biograhijas fahaktiichānu. Domehr wifē wehlejāhs, la biograhijas jantajums ne-ēfot pēemiršams un la tapehž lai ilweens ruhpejotees, ushigtigi krahbt biograhijai materialu.

Gewehrojot schi rāstia swara, to is „Walfā“ isnemdami, pahneedsam ari fawem laifajēem.

*) Preeščhne. Kad schis preeščhlikums tifa preeščhā žēst, tad bija fpeeti jaw pirmeē soli preeščh semstibas eewēschānas Baltijas gubernās. To tani laika Widemes gubernatora lgs bija pēefuhitijis Widemes muishchneeka preeščhneekibai schahdu rāstū, las tifa nodwulāt schējeenes Wahju, Kreewu un Latweeschu laif-rāstids, lo storp ari „Walfā“ Nr. 44.

**) Wifsch kungs un Keisars 14. septembri Wifschlaku pawēleleis: „Dibinātoes uš 1. janwari 1864 Wifschlaku aifustinjatā walfis padomeē spreeduma pahr lahribū, la semstibas eewēschānai eewēdami tās Keisara walfis dāfās, las teel pahwawāhtās pehž semstibām eewēschānām — Wifnes un Sahmu falas landageem te preeščhā leelām jantajums, lahda wifē litums pahr semstibas eewēschānām buhtu eewēdam, pēe lam weetigās fawadības un wafadības warot tife eewēschānā ar to litu, la semstibas lituma pamata domas neitru aifshahrtis. Landtagu fweedumi, lihdi ar winu plahschēm isfahzorejumeem un ar gubernatora padoma, ir preeščhā stahdam eewēschānā ministriim.“

**) Wifnes, waldbas preeščhlikumu par semstibas eewēschānu žitā uš wehl teel apspreedū muhshu landtagās.

**) Wifnes f. Hölterfahnu lgs pehž tam atteizees, no preeščhneeka amata un isfahzēes is lomitejas.

Ugunsgrēhki Riga.

No žeenitās pufes mums par notufschēem ugunsgrēhtēem pēenahstuschās schahdas statifistās finās:

Šchi gada septembra mehneē notifa pawifam 16 reifās ugunsdshēseju fahfahschāna uš dshschānu. Starp schihm 16 reifāhm bij 3 fahfahschānas weeligas. Ugunsgrēhlu pawifam bija 20, kuru starpā 5 leeli, 5 wideji un 9 maī ugunsgrēhki, un 1 reiš dega sturstens. 10 reifās dshschānu isdārija pafstahwigo (Wewuf-) un fawmatigo ugunsdshēseju nodata un 2 reifās wifē ugunsdshēseji bija fahfahiti. Pa leelakai dafai ugunsgrēhki notihās Mastawas Ah-Riga, proti 7 ugunsgrēhki tal laika no plāst. 12 deenā lihdi plāst. 6 pehž pūdeenas.

Šchi gada treščā gada žetorkā notifa pawifam 48 reifās ugunsdshēseju fahfahschāna uš dshschānu. Starp schihm 48 reifāhm bija 5 fahfahschānas weeligas. Ugunsgrēhlu pawifam bij 53, kuru starpā 14 leeli, 13 wideji un 24 maī ugunsgrēhki un 2 reifās dega stursteni. 26 reifās dshschānu isdārija pafstahwigo un fawmatigo ugunsdshēseju nodatas un 6 reifās wifē ugunsdshēseji bija fahfahiti. Pa leelakai dafai ugunsgrēhki notihās Mastawas Ah-Riga, proti 20 ugunsgrēhki un tani laika no pulstēn 12 deenā lihdi pulstēn 6 pehž pūdeenas 14 ugunsgrēhki.

Schēchlabas.

Kas waretu gan islekt Schahs manās flumibas? Kas manim augšam želāhs No dwehlfēs dshumeem.

At, islekt tahs neweenam, Es pats ar nēpehju! Til fide fahbt fahpēs, Ko dar' inihija.

Jo wifš mans preeščh fche dshwe Un jautās žeribas, Ir pagahjības fraumē Rā kapā grimuschās. Jahn. Gulb.

aidsfinschi kaup un Eidis us — keneeschi pusi waj nu us B. jeb B. mahju, kur ar leelato nenainibu apleezinats, ka ne-efot neta no tam manijuschi. Sinams te preelisch fleppichanas ir loti berigs apgabals: ir plati purwi, plawas, tur firgus ganit un meschi, kur pasleppitees. Tapeh, kam tablatu Widsfeme sirgi sagti, kas djenahs palaf, lai ir usmanigi. No Simbaschu puses nahlot, tee grubisch zauri us Ilkenu un Gauja pahri. Tee scheitan dodahs tapeh, ka netrauzeti war braukt, jo kam gan prahita nahls, te palaf dshitees waj mellet? Brauz par meschu, tad pa wego Peterburgas zetu us leju, gar Garlatni libds Strenga mahjai, kur tee zetu eesit, kur griib; te eet zetsch us Rigu un Nembergi, bet pa widu us Wez-Wengi ee-eet mescha wezais zetsch, pa luru mas teel braukts, un sagti to labpragt eenem. Ja te ne, tad brauz takht us Nemberga pusi un tad eegreesch pa loptu zetu gar sehtu un Wez-Wenticha pusi, sinams, mescha, jo zitur tatschu tahpus nepeeturehs. Lai nu ari tee ir tee zeti, tomehr melletaji lai ir usmanigi us latru telu, kas no zeta eet nost, jo tee wisadi prot mahnitees. Ta Jaunneeschu Zahnis at-rada sawus firgus pee Kreeuwipes mescha, tahlu no dshiwolkeem. Wisi, kam jagts, to lai leel wehra, gan laimefess atrast. Es domaju, ka te muischu un pagastu waldehm un latram godigam zilwekam buhtu us to jadenahs, schadus istlihduschus mantas un tamlibds ari scha apgabala goda kaupitahis notwert un teesai list teesat un newis baibitees: wiusch mani war apfagt, lai eet. Behdigi tee eedfihis atklasta wihse nodofchanas, ta Dshis to darsijs. Ilkenu un Garlatna krodofneekem, kur tee daudfreis firgus barejot, wajadsetu tuhdat waldei pasinot; ihpashchi Ilkenu muischu tal ir tuhlti spehls pee rokas.

Chrgemes draudse. Schini wafara muichu draudse notika daubs firgu jahdsibas, ta ka firgu ihpashneeli tita stipri fabaiditi, nesmadami, ta sawus firgus issargat no sagtu nageem, jo neta nelihdseja dshis pinelli jeb atflehgas. To wifu eewehrojot, firgu ihpashneeli lika par nakti si-geem waktis klast, ar schaujameem rihleem rofa un redsi, kas lihdsjeja. Preelisch kahdeem 10 waj wairal gadeem, tad kahds firgus tita nofagts, tad fazija, ka Schidbi waj Tschigani ir sagusch, bet tagad, ka protams un juktams, sagti dshiwu tepat muichu draudse, til wehlejan buhtu, ta kahds laimigis gabijums tos westu gaisma. Ar firgu jahdsibahm ween teem nepeetita, bij ari eelau-schees muichu basniza un panehmuschu wifu naudu, to draudse sametuse preelisch nabageem. Medsat, tahdus launa un grehta darbus sagti isbara. — Muichu draudse nomira kahds wezs laulais pahris, abi weena wafara, wifrs, 82 gadus wezs, tad pehz 4 stundahm seewa, 78 gadus weza. — Laimigais pahris, kam Deews bija nowehlejis 51 gadu lauliba kopā dshiwot, un tad abeem weena wafara nomirt. J. A.

No Zehsu apgabala. Par scha gada Baltijas lauru raschojumeem awijes nefs no wisahm pusehm sinas un wifas tabs — isnemot retas — fkan, ka wisa plauja sawas wafaras deht bijusi apafsch widejas, weetahm pat filta, un lini wispahri pawisam plitti. No linu sehklam preelisch pahrdofchanas tadeht newar ar nemas rumas buht. Daudseem teescham nepeeteel nahlamai sehllai un buhs ja-aggahdajahs ar tahm no abrupseenes. Bet bes tam muich lauzinelus tagad apdraud wehl zita, jo smaga listia: Jlgais, jaw mehneescheem pastahwofchais sawus isnuh-zina gandrihs pawisam muichu rufsu sehju, jo sehllas graudi neweer netpeh usidigt, bet kur ween afni parahdabs — teel nopoulosi no pasifhtameem ta fauliteem rufsu tahreem. Daudsi ir mehginajuschi jaw utreis seh, bet ir schai utrejaj tahds pats listens bijis, un tadeht scho nodomu atmetusch, gaididami un zeredami drih-suma us leetu. Bet deesin, kad to reis sagaidisim un to tas gan wehl til wehlu lihdsjehs. Ta leelais sawjums atnehs mums neween flitu wafaras raschu, bet isnuh-zina ari muichu rudens-sehju un ar to zerbais us nahlamu plauju. Nesinam teescham, ka iskulimees zauri nahlamiba, jo muichu usfures mums eentah weenigi no sem-fopibas un ja ta ne-istod — tad poss ne-istehgams. No amatneezibas jeb indufrijas pee mums us lauleem libds schim nemas newaram runat. Wisa ta pee mums til weentahrscha un knapa, ka ween mas war buht, un reti gan ta wehl kur ta atrasees. Ka dshidam, tad Riga ar to tapat klui ejot un pat pahra no leelalahm un bagatalahm firmahm (Armitsteadts un Wobrmanns) apturejuschas sawas strahdatawas. Kur tadeht gan lai nu atrodam darbu un pelnu — ja muichu lauki to wais ne-atmet?

Ar leelu ilgofchanas un ta weenigo zerbhu schai leela kreihse — mehse gaidam us jen nodomata Widsfemes dshisgela buhwi, kuesch atnestu mums neween palihdsibu schais grahtds laids, bet weizinati un pogelti ari wispahrigi muichu femes lablahschanu.

Schahdas paschas sinas par schagada flitro raschu zaur ilgo sawjumu, ka ari rufsu sehjas isnuh-zinascham zaur tahreem, dshidamas no

wisahm pusehm neween Widsfeme, bet ari Kur-seme un laimiau gubernas. (B.)

No Kraufu pagasta. Rudsi, isnemot semalas weetas, schogad pee mums labi, bet newera til leelu raschojumu, ka zereja. Abholinsch un sahle jo bagati usaugusch. Meeschi un aufas pa widam, daschahs weetas ari labi. Lini, tas leela-lais naudas awots, palika reti un ihfi, gandrihs til pusi war rehlinat no pehnaja gada, un schee paschi lahga nemicka, jo pa trim nedelahm stah-weja uhdenti un tomehr zeeti bij ja-istwell.

Mahsu pagastam 129 fainneeki, kuri wiji, kahdus isnemot, ir eepiruschchi sawas mahjas par dshimtu. Daschi par sawahm mahjahm ta faulito lunga pusi, ka ari kredit-beedribas nandu ir no-mahfajusch; un weena leela dala us beigahm ar mahfashanu. Wirschanas zena nebija pahreji dahrga — 125 rubl. par dahlberi zaur zaurim, kur tagad prasa dubultas zenas. Ari meschi no pahrdeweja netila isfirsii, ta tas zitds muichu laimiau widhs notika.

Muichu zeenigais Beswaines dshimsklungs paliks mums dahrga peemina us angu augumeem, kuesch it tehwischi par mums gabdaja un apsolija pahrdot mums mahjas, bet pats newareja to ispidit, jo nahwe ne-attahwa. Tomehr wina apsolijums netila aishiwits, bet no wina gimenes peepilbits. Pagahjuscha gada ari zeeniga muichas ihpashneezje dahwaja muichu pagastam 400 rubtus naudas un wifu wajadfigo loka materialu preelisch stolas nama. — Attihstibas sinu muichu nomads negriib atpafat palikt. Par to til pat stolas, ka fadhifwe teel gabdats.

Krogn preelisch, tee fahpagalee trumi, fahk muichu pagasta masinatees. — Tschiganus un leelo lih-lapu dshesrejus un fahrschu islizejus muichu pagasta nezeeni. Wisi fainneeki taitija nolihgunnu, ta lai ne weens nepeetur Tschiganus un kas peetur, teel ar 25 rubleem fobits. Sirgu jahdsiba zaur scho masinajahs, jo schini gada tika 2 sirgi ir sagti, un weens no scheem atpafat dabuts.

Preelisch ne-ilgeem gadeem weza kapehta, ruhmes truhuma deht, tika atstahga un jauna eeswehita. Schai jaunai grabwiji tika aprakti un funki walki no welenahm salitti, kas deesgan jauli isflatiyahs; bet tagad daubs weetas walki fahwuschchi un no lopeem fanihditi. Ari lopini nelawejahs ee-eet pascha kapehta, waj nu pahf fahwuschcho walki, waj ari pa pahscheem wahreem, jo wahri ir nogahfusches un fahritusch. Raga-miischchi, eelscha tufusch, it netrauzeti, daudseem par leelahm sehlabahm, nolofsch lozjums un pukites, to pee lapeem esam audsinajuschchi un kopuschchi.

Ta buhtu muichu firnigaka wehlejanahs: klaut jete tee, kureem par scho leetu jagahda, wairal wehribas greetu us kapehtu un neturetu tahdu ne-aploptu un ne-istahgotu pehdigo dusas weetinu. (B.)

Kursemes gubernas karaklaufibas komissija isfino, ka aprinka karaklaufibas komissijas sehahds terminds un sehahdas weetas usfahls sawus darbus: Zeigawas aprinki 1. kantonā Zelgawā 12. now. 2. " " 6. " 3. " " 1. " 4. " " 5. " 5. " " 1. " 6. " " 1. " 7. " " 1. " 8. " " 1. " 9. " " 1. " 10. " " 1. " 11. " " 1. " 12. " " 1. " 13. " " 1. " 14. " " 1. " 15. " " 1. " 16. " " 1. " 17. " " 1. " 18. " " 1. " 19. " " 1. " 20. " " 1. " 21. " " 1. " 22. " " 1. " 23. " " 1. " 24. " " 1. " 25. " " 1. " 26. " " 1. " 27. " " 1. " 28. " " 1. " 29. " " 1. " 30. " " 1. " 31. " " 1. " 32. " " 1. " 33. " " 1. " 34. " " 1. " 35. " " 1. " 36. " " 1. " 37. " " 1. " 38. " " 1. " 39. " " 1. " 40. " " 1. " 41. " " 1. " 42. " " 1. " 43. " " 1. " 44. " " 1. " 45. " " 1. " 46. " " 1. " 47. " " 1. " 48. " " 1. " 49. " " 1. " 50. " " 1. " 51. " " 1. " 52. " " 1. " 53. " " 1. " 54. " " 1. " 55. " " 1. " 56. " " 1. " 57. " " 1. " 58. " " 1. " 59. " " 1. " 60. " " 1. " 61. " " 1. " 62. " " 1. " 63. " " 1. " 64. " " 1. " 65. " " 1. " 66. " " 1. " 67. " " 1. " 68. " " 1. " 69. " " 1. " 70. " " 1. " 71. " " 1. " 72. " " 1. " 73. " " 1. " 74. " " 1. " 75. " " 1. " 76. " " 1. " 77. " " 1. " 78. " " 1. " 79. " " 1. " 80. " " 1. " 81. " " 1. " 82. " " 1. " 83. " " 1. " 84. " " 1. " 85. " " 1. " 86. " " 1. " 87. " " 1. " 88. " " 1. " 89. " " 1. " 90. " " 1. " 91. " " 1. " 92. " " 1. " 93. " " 1. " 94. " " 1. " 95. " " 1. " 96. " " 1. " 97. " " 1. " 98. " " 1. " 99. " " 1. " 100. " " 1. "

Minetas beenas latram, kam peenahlahs, tad nu japeeteizahs pee weetigas komissijas.

Kursemes uguns- apdrofshinaschanas beedribā 1883./84. gada beigās bij apdrofshinats par 85,859,666 rubl., par to eenahza 132,170 rubl. 7 kap., un waldes usfurs mahfaja 14,083 rubl. 33 kap. Alihdsinajumi par notifuschcheem uguns-grehktem mahfaja 203 gadijums; un proti 115,515 rubl. 29 kap.

Dsch-Dsherwe Mas-Buhra grunteekam Zitner preelisch kahdahm nedelahm bij 4 gadu wezs bulis, no 20 podedem smaguma, par usfrazzamo til angsti usgahjis, ka ar jumta apafschgaju weena lihnijs stahwejis, 9 pehdas no semes. Tur pahrlahpiss pahre 4 pehdu augstu lenteru un nu eesahjis sawu zefofchanu par jumtu, dascha weeta libds pascham ischuturam. Kahdas 6 afes augstuma, bulis 15 afu garu ehlu wisaplahret ap-gahjis, tad no otras puses laimigi pee usbrau-gama lentera atnahjis, bet nu wais naw eedro-fchinajees pahri lahpt. Grunteekes, scho wifu

rehsedams, no preela pahrnemts nu staidsees sawam 4 gadi loptam, bet ari pahrdofscham eemistneekam palihga, lentera fskandas atwill-dams to us usfrazzamo tiltu uswahdijis, pahf luru tas tad knaschi us leju dewahs. — Wehl tagad war rehset latras kahjas spebreemu wirs jumta no bula zefofchanas no nenobahlejuscheem falmteem, kurus pee kahju abra willschanas no apafschas israhwis. Ehla ir jauna un jumts stipri nosfeets, zitadi jaw gan 4-lahjigs jumta pahrmekletais nebuhtu ar weselu ahdu seme notijis. (L.)

No Gramsdas apgabala, Kurseme. Ka kreetna tihrumu un dahrsu mehloschana un aptofschana arajam isfod bagatu plauju un daubs augsti, to no jauna apleezina kahds scha gada peedfihwo-jums. Gadu gads kreetni aplopta un pareisi mehfiota dahrsina. Dsch-Gramsds Zilta-Bunza mahjas, fainneezje stary zitahm fihlahm fahnehm eestahbija aridjan pupas un rauli scho sinu us-fihmetahs pats ar sawu aji redseja un pats is-flaitija, ka tilai no 3 pupinahm, stary zitahm ari prahwi auguschahm, bija isauguschchi peez-pahfmit libds 5 pehdu gawi, pareisi refni steebri ar 116 prahwahm pahfstim, kas iderwa 207 itiu pilnigi eetezejuschas pupas. Rehlena isnahlums ir schitas:

1. pupai bija 3 steebri ar 22 pahfstim un 37 graubteem,	
2. " " 5 " " 53 " " 83 " "	
3. " " 7 " " 41 " " 87 " "	
Kopa 15 steebri ar 116 pahfstim un 207 graubteem.	

Ka 1884. gads ne wis ween tihrumds un plawds; bet ari krehmds un upmalas fwehtits, to tuhlti dshirdejin. Neeksti aug, ka sinam, ja nu daub, tad waj 2 waj 3 weena pascha peed-uriti; bet rauli manim peenteja peeduriti, kura atradahs desmit pilnigi isauguschchi reeksti! — Tapat ari tahds apihnu pluhzeis upmalā, stary zitahm ari it brangi auguschahm apihnu wihteh, atradis weenu ihpashchi kupli un baga-tigi auguschu apihnu stihgu, kas bija 2 afes gara un pee luras karajahs 165 spurdes, zita zeelura gauuma un refnumā. — Jo projam Dsch-Gramsds Leemeku mahjas, netahju no sehtas, kartupeku tihrumā atrada steebru (tahdu? red.) ar 10 wahpahm, 9 leelahm un 1 masu. — Tad atkal Galkintu muichesles, pee Dsch-Gramsds, tihrumā dabuja 8 pehdu 4 zellu garu rufsu steebru ar 5 zellu garu wahpju, kura flaitija 102 rufsu graudus. — Ja nu wehl at-fkatamees atpafat us scha gada wispahrigo fweh-tibu, tad jafala, ka rascha tihrumds un plawas teescham bija bagata, Rudsi kulot raschoja dsheni labi un, auguschchi granta seme, fwehra libds 126 mahz.; kweeschchi dewa libds 12 graudu un fwehra 138 mahz. Meeschus daschi isku-luschchi libds 12 gr. un 110—112 mahz. smagus, tilpat ari kulot biruschas aufas, 85—90 mahz. smagas. Linus pee mums mas seh. Kartupeki naw leeli no auguma, nei ari daubs apafschā, bet weseli. Kofu augtu un ogu bija mafjums. Seemas sehja, to idarija augusta m. pirmā puse, daschahs weetas apfahdeta no tahreem, lamehr wehlah sehtee rufsi kofchi eesehuschchi un falot falo. (Ar.)

No Ruzawas, septembra beigās. Blaujami fwehtki peedfihwoti, lauki wijur nowahkti, rah-zenus beids nonem, un war fagit ar teem pasifhtameem dseesmas wahrdem: "Jaw wije zeemti preezajahs us rudens bagatib!" Ja, prezatees gan waram; zaur zaurim nemot, Deews schogad bagati fwehtijis semkopja publinu, un semkopis naw ne weenu reis leekus fweedrus lehjis: ah-bolins, seenu un labidu sawahza gandrihs wifu isfowigā laita. Kautschu wairal jauls un fahdus gahis bij, tatschu pa reisahm preelisch abholina un feena augschanas un preelisch labidas sehjas gruntigs leetus pahrmehzeja wifu dabu. Nafks jaltas naw bijuschas ne ap Bankratscha un Serwahfshcha (fhtates kalendara 12. un 13. majā). Pukites seed wehl tagad kofchi ween wifds dahrsds, lopini ganahs flita faulite un janee rudfischchi aug sal un faki tihrumā. — Daschi lungi wehl masgajahs upite, walar wehl bij juhra, kur uhdens rudeneem jo flitaks neta upes. Upes uhdens tagad 10 grahdu flits.

No angli-koleem schogad sinams mas preela; bet ogu bij daubs. Tapat medus papilnam. Rudsi pee mums neschahweti mahfa 2 1/2 rubli puhra, schahweti 3 rubli; meeschus newar par 2 rubli puhru pirkt, aufas 1 1/2 rubli; kartupeki 75 kap. puhra. Lopi ir dahrgi, tadeht par aitas un gowes galu mahfa 9 libds 10 kap. mahzina un fweestu 30 kap. mahzina. Sirgi ir loti dahrgi, laitam tadeht tos pirf bes naudas fseptu. Lejneeki schi gada fwehtibu gan peeminehs ilgi; jo ta bij loti fwehtiga.

Kulamās maschinas weda schowafar leela flaitā no Klaipehdas (Memelas) Prufschds. Wierka muhsejee, pierka Gelschlurjemneeki; jo drihsumā gaidama muija jeb tulles mahfa par maschinahm, kas no abrfjemehm tiks eewestas. Daschi Ruzaw-neeki paschi fahk taitit kulamās maschinas. Zits jaw kul ar paschu taititu maschinu. Dshirdehs, ka eet!

Weseliba it wijur pee mums, pee zilwekem un lopeem, gluschchi laba. (Ar.)

Zgaunu seme. Pehz Zgaunu awisehm "Zg. f. St. u. L." pasneeds schahdu sinu: Zgaunu awisehs nereti lasa nopeetnas sehloschchanas par nelahritibahm, to padarot daschi Zgaunu semneeku jaunelli, kas pa naktim aplahrt daufidamees, ne tilai daudfahrt apfahdsejot ihpashumus, bet pat zilweku dshiwibas. Ta par peemehru kahds awischu sinotahs Zgaunu awise "Gesti Postimees" raksta is Zahnu basnijas draudfes Terwent, ka kahds ar atmeni, to kabata turejis, flitis kahdam fainneela deklam par galwu, ka stipris eewai-nojums isfehles. Tahfaki runajot, kahdam fainneekam tikuschchi us lauka famafiti un famaitati 9 wesumi rufsu un dimas pubrwetas apsehtu rufsu famihditas un tad pat wehl norulketas un beidsot kahdam trescham fainneekam fadaufitas flehts durwis, kur nafis klaboni do-majuschchi kahdu atrast. Kahdas breefmas is tahdu nafis klaboni nedardem war isfeltees, tas red-hams is schahda notifikuma. Zi Bernawas ap-rinka raksta Zgaunu awise "Dallina Sober": Pee Gutmansbacha mahzitaja muichas arendatora stahw deenata dimas meitas, kas tureenais jau-nekkeem patihf ka jauls wafaras rihst. Kahdam jauneklām abas minetas meitas rahda laipnu prahtu un wiusch abahm fwehr mihlestibu. Ziti jaunelli winu tandeht apfahsch un gaida tilai isfowigu briedi, kur laimigo dabutu kreetni no-pehrt. Kahda nakti mineteje ziti jaunelli usfahsch istabai durwis, kur meitas gnt, atrod tur ap-fkautu jaunelli un to fahk pehrt. Sawas nah-wes breefmas pehrtais irauj nafi is labatas un to weenam no saweem pretineekem eegrufsch wehderā. Bales sawem wifus klaftefeschos un tee tuhlti staidfahs aismukt. Ari eewainotais, lai gan ar leelahm molahm, tel us sawahm mahjahm, bet nedabon mahjas fahneegt, winam usnahf gihbonis un wiusch pahriht gar semi. Otrā rihā winu atrod un aishwe pee ahstes us Bernawu. Stiprais eewainojums un garais zetsch bija ta famozijuschchi nelaimigo jaunelli, ka tas, tilai 21 gadu wezs, otrā deenā sawu dshiwibu isfawda. Tani pascha deenā ari wainigais jaunellis, kas tam ar nafi bij grubdis, tika no-dots teefahm.

No Rastawas. Ar nosklumuschchi fedi man jafino, ka schodeen, 22. septembri plkt. 1 pus-deenā, nomira Rastawas jaunaja Karinas flim-niza muichu tantas dehts, Rastawas augstfolas jurisprudenzijas fakultetes students, Zahnis Reinbergis. Ta ka mehse netaiki itweens mih-tejahm un augsti zeenijahm, tad muichu behdas un firds-fahpes ir jo leelas. Pirmdenā, 16. septembri Reinbergis weegli fahlima un neweenam ne prahti nenahza, domat, ka neeziga fa-akhtes-chanahs nems tahdu behdigu galu. Otrā deenā wiusch bij atkal spiregts un no rihā peezehlees nodshra tehju, tomehr ne wifal wefels judamees, wiusch gahja atkal gultā. Ari treschaja deenā newareja neta eewehrojumu pee wina manit. Lai gan zeturtaja deenā israhdjahs par wajadfigu, ka wiusch us flimnizu pahrbrauz, to wiusch ari isbarija, jo tur ahfeti un wajadfigu apfopichana pee rokas, tomehr neweens no mums par wina drihju isfwehtofchanas neschahbijahs. Peekideen paschi ahstes tilai isfinaja, ka winam tifus flim-biba. Karonis pee wina wairojahs leela mehra un atnehma winam spehkus. Sesideen pusdeenā, wairal flawenu dalteru klahubuschchanā, wina jaunā, zerbhu pilnā dshiwiba isdshifa. Nahwe at-nehma neween wezateem winu weenigo dehlu, neween mums, Rastaweescheem, mihlu, mihlu beedri, bet atnehmu ari Latweeschu tautai ihfi kreetnu, nepeeluschchi un bedfigu strahdneeku. — Libds ar wina mihkeem wezateem, esam mehse, Rastaweeschi, kas netaiki apraudam un wina agru nahwi no firds noschelojam. Muichu asaras pawadihs wina isdshifuschas meesas un ar leelako zeenibu un godbihjibu mehse usglabafim wina peemiu fawās firdis. Salds meers lai ir wina busaf! (B. S.)

Deewa-falposchana Rigas basnijās.

Schewteendā, 7. oktobrī.

Dehlaba basnija:	Sprek. plkt. 10	wahj. mahj. Golt.
	" " 12	igau. mahj. Binf.
Petera basnija:	" " 10	mahj. Dr. Kufens.
	" " 8	mahj. Roelchou.
Domes basnija:	" " 10	sup. Jentich.
	" " 2	mahj. Keller.
Jahnu basnija:	" " 9	latw. mahj. Weirich.
	" " 2	latw. mahj. Walter.
Wetrubes basnija:	" " 10	wahj. mahj. Sike.
	" " 2	latw. mahj. Schilling.
Jesus basnija:	" " 9	latw. mahj. Bergmann.
	" " 2	wahj. mahj. Witel.
Mahrtinu basnija:	" " 10	latw. mahj. Raldrandt.
Terhdweent. basnija:	" " 10	latw. mahj. Bromm.
Reform. basnija:	" " 10	mahj. Sten.

Firgus sinas.

M a f a p a r	rubru		pudu		maju	
	rubl.	kap.	rubl.	kap.	rubl.	kap.
Meeschu	—	—	—	—	—	—
Rufsu	—	—	—	—	93	—
Mufu	—	—	—	—	95	—
Kulu	—	—	—	—	80	—
Linschlu	—	—	—	—	1	55
Kartupeku	—	—	—	—	—	—
Sinecha	—	—	—	—	8	50
Labu flitu	—	—	—	—	—	24
Brastu flitu	—	—	—	—	—	09
Rufjas fahls.	—	—	—	—	70	—
Smalts fahls.	—	—	—	—	60	—
Stangu dshis	—	—	—	—	—	—
Weipu dshis	—	—	—	—	—	—
Rapu tabalu	—	—	—	—	—	—

